

PREPORUKE

PREPORUKA KOMISIJE (EU) 2020/1307

od 18. rujna 2020.

o zajedničkom Unijinom paketu mjera za smanjenje troškova postavljanja mreža vrlo velikog kapaciteta i osiguravanje pravodobnog i investicijski poticajnog pristupa radiofrekvencijskom spektru za mreže 5G radi poticanja povezivosti u cilju pružanja potpore gospodarskom oporavku od krize uzrokovane bolešću COVID-19 u Uniji

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292.,

budući da:

- (1) Kriza uzrokovana bolešću COVID-19 pokazala je da je povezivost od ključne važnosti za osobe i poduzeća u Uniji. Elektroničke komunikacijske mreže, posebno mreže vrlo velikog kapaciteta, imale su ključnu ulogu u odgovoru na krizu jer omogućavaju rad, obrazovanje, zdravstvenu zaštitu te osobnu komunikaciju i zabavne sadržaje na daljinu. Široko rasprostranjena gigabitna povezivost podupire primjenu intenzivne propusnosti u područjima zdravstva, obrazovanja, prijevoza, logistike i medija, što može imati ključnu ulogu u gospodarskom oporavku Europe. Općenito, fiksna i bežična povezivost znatno pridonose pružanju cjenovno dostupnih i pristupačnih usluga te premošćivanju digitalnog jaza. Služe kao važno sredstvo za obavještavanje javnosti, pružanje pomoći relevantnim javnim tijelima u suzbijanju širenja virusa i omogućavanje zdravstvenim organizacijama da razmjenjuju podatke i pružaju teleusluge.
- (2) Pandemija je promijenila gospodarske izgled u godinama koje dolaze. Više nego ikad potrebna su ulaganja i reforme kako bi se osigurala konvergencija te uravnotežen i održiv gospodarski oporavak usmjeren na budućnost. Ulaganje u zajedničke prioritete Unije, posebno u područjima zelenih, digitalnih i socijalnih politika, poboljšat će njezinu otpornost i pomoći pri stvaranju radnih mjesta i održivog razvoja, istodobno osiguravajući modernizaciju gospodarstava država članica. Stoga bi države članice trebale u potpunosti iskoristiti potencijal predloženog mehanizma za oporavak i otpornost, osiguravajući učinkovitu javnu potrošnju i stvarajući uvjete koji su najprikladniji za privatna ulaganja. U tu svrhu u ovoj se preporuci pružaju smjernice državama članicama koje osmišljavaju svoje prijedloge planova za oporavak i otpornost. U njoj je naznačeno kako države članice mogu uvesti jednostavne i realne mjere za dodjelu radiofrekvencijskog spektra za mreže pete generacije (5G) u okviru uvjeta koji pogoduju ulaganjima te na koji način mogu olakšati postavljanje fiksnih i bežičnih mreža vrlo velikog kapaciteta, na primjer uklanjanjem nepotrebnih administrativnih prepreka i pojednostavnjenim postupcima izdavanja dozvola.
- (3) U tom socio-ekonomskom kontekstu potrebno je razviti zajednički pristup Unije, odnosno „paket mjera”, na temelju najboljih praksi. Cilj je potaknuti pravodobno postavljanje mreža vrlo velikog kapaciteta, uključujući optičke i bežične mreže sljedeće generacije. Takvim pristupom podržali bi se nadolazeći i budući digitalni procesi i primjene te bi se izravno pridonijelo rastu i zapošljavanju, kao sastavnom dijelu gospodarskog oporavka Unije.
- (4) U Zaključcima Vijeća o oblikovanju digitalne budućnosti Europe od 9. lipnja 2020. ⁽¹⁾ naglašeno je da je pandemija bolesti COVID-19 istaknula potrebu za brzom i sveprisutnom poveziivošću. Ta situacija zahtijeva da države članice u bliskoj suradnji s Komisijom osmisle skup najboljih praksi radi smanjenja troškova postavljanja mreže i lakšeg postavljanja infrastruktura vrlo velikog kapaciteta, uključujući svjetlovodnu infrastrukturu i mreže 5G.
- (5) Pokretne mreže 5G omogućit će mobilnim korisnicima povezivost vrlo velikog kapaciteta. Te će mreže imati ključnu ulogu u postavljanju temelja za digitalne i zelene transformacije u područjima kao što su prijevoz, energija, proizvodnja, zdravstvo, poljoprivreda i mediji. Uspjeh brojnih slučajeva primjene mreže 5G zahtijeva kontinuitet usluge u mnogim teritorijima, uključujući preko nacionalnih granica. Stoga je važno da države članice poduzmu odgovarajuće korake kako bi poticale postavljanje na cijelom državnom području, uključujući ruralna i udaljena područja, te da međusobno surađuju u postavljanju mreža 5G u prekograničnim područjima.

⁽¹⁾ Zaključci Vijeća o oblikovanju digitalne budućnosti Europe, 9. lipnja 2020., 8711/20. <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8711-2020-INIT/hr/pdf>

- (6) Djelovanja povezana sa spektrom obuhvaćena ovom preporukom mogu podupirati pripremu budućeg ažuriranog akcijskog plana Komisije za Europu u pogledu mreža 5G i 6G koji je najavljen u komunikaciji Komisije pod nazivom „Oblikovanje digitalne budućnosti Europe” ⁽²⁾. Tim ažuriranim planom uzeo bi se u obzir ostvareni napredak, rješavali trenutačni nedostaci u pogledu postavljanja mreže i utvrdila nova razina ambicije za buduće postavljanje mreže 5G na razini EU-a kako bi se osiguralo da se ostvari potpuni potencijal povezivosti mrežom 5G u cilju ispunjenja dugoročnih ciljeva EU-a za digitalnu transformaciju gospodarstva.
- (7) Cilj je Direktive 2014/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ (Direktiva o smanjenju troškova širokopojasnog pristupa) olakšati i potaknuti postavljanje elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina. U svojem izvješću o provedbi Direktive o smanjenju troškova širokopojasnog pristupa ⁽⁴⁾ Komisija je utvrdila niz problema u pogledu učinkovitosti, uključujući činjenicu da neke države članice ne iskorištavaju puni potencijal određenih neobveznih mjera. Kao odgovor u ovoj preporuci trebale bi se predložiti mjere za poticanje pravodobnog postavljanja održivih elektroničkih komunikacijskih mreža vrlo velikog kapaciteta, uključujući mreža 5G.
- (8) Direktiva (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾, koju države članice moraju prenijeti i primjenjivati od 21. prosinca 2020., promiče povezivost i pristup svih građana i poslovnih subjekata u Uniji mrežama vrlo velikog kapaciteta te korištenje njima. Namjena ove preporuke jest pridonijeti postizanju tog cilja pa je ona stoga usredotočena na postavljanje mreža vrlo velikog kapaciteta.
- (9) Države članice trebale bi surađivati međusobno, ali i s Komisijom, kako bi hitno osmislile paket mjera s najboljim praksama za primjenu Direktive o smanjenju troškova širokopojasnog pristupa i na temelju minimalnih zahtjeva provesti poboljšanja u sljedećim područjima: i. pojednostavnjenje postupaka izdavanja dozvola u kontekstu širih napora za poboljšanje učinkovitosti i transparentnosti javne uprave i doprinosa lakšem poslovanju; ii. povećanje transparentnosti i jačanje jedinstvene informacijske točke, iii. povećanje prava na pristup postojećoj fizičkoj infrastrukturi kojom upravljaju tijela javnog sektora i iv. poboljšanje mehanizma za rješavanje sporova. Osim toga, države članice trebale bi utvrditi mjere kojima bi se pomoglo pri smanjenju utjecaja elektroničkih komunikacijskih mreža na okoliš te osigurala njihova održivost.
- (10) U skladu s člankom 7. Direktive o smanjenju troškova širokopojasnog pristupa države članice moraju osigurati da nadležna tijela donesu odluke povezane sa svim dozvolama za građevinske radove potrebne radi postavljanja elemenata elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina u roku od četiri mjeseca, koji se iznimno može produljiti u odgovarajuće opravdanim slučajevima ili da poštuju druge rokove ili obveze utvrđene u nacionalnom pravu radi ispravnog vođenja postupka. Kako bi se izbjegle nedosljedne prakse diljem Unije, države članice bi stoga trebale nastojati olakšati usklađenost s rokom od četiri mjeseca za izdavanje ili odbijanje svih potrebnih dozvola te bi zajedno trebale utvrditi i najbolje prakse koje dodatno pojednostavnjuju postupke izdavanja dozvola, kao što su prešutno odobrenje i pojednostavnjeni postupci izdavanja dozvola.
- (11) Neke su države članice za određene vrste postavljanja mreža uspostavile pojednostavnjene postupke izdavanja dozvola kako bi znatno smanjile administrativni teret za operatere i nacionalne uprave. Države članice trebale bi razmotriti primjenu pojednostavnjenih postupaka izdavanja dozvola ili izuzeća u pogledu dozvola izvan područja primjene članka 57. Europskog zakonika elektroničkih komunikacija i definiranje scenarija postavljanja mreža koji bi od njih imali koristi (na primjer za privremena postavljanja potrebna kako bi se osigurao kontinuitet usluga elektroničke komunikacije ili za jednostavne nadogradnje postojećih mreža, uključujući nadogradnju postojećih pokretnih baznih stanica na mrežu 5G).
- (12) Kako bi se smanjio administrativni teret i pojednostavnili postupci izdavanja dozvola, trebalo bi olakšati primjenu elektroničkih postupaka i ojačati ulogu jedinstvene informacijske točke. U tu svrhu države članice trebale bi razmisliti o tome kako bi jedinstvena informacijska točka mogla postati učinkovita jedinstvena ulazna točka za podnošenje elektroničkih prijava za dozvole na svim administrativnim razinama.

⁽²⁾ COM(2020) 67 final

⁽³⁾ Direktiva 2014/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina (SL L 155, 23.5.2014., str. 1.).

⁽⁴⁾ Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o provedbi Direktive 2014/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina, COM (2018) 492, 27. lipnja 2018.

⁽⁵⁾ Direktiva (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija (SL L 321, 17.12.2018., str. 36.).

- (13) U daljnjem bi koraku integrirani pristup izdavanju dozvola pod odgovornošću jedinstvene informacijske točke donio znatnu dodanu vrijednost. To bi moglo funkcionirati putem potpuno koordiniranog postupka u slučajevima u kojima je uključeno više nadležnih tijela. Stoga bi države članice trebale razmotriti davanje aktivne uloge jedinstvenoj informacijskoj točki u koordinaciji i nadzoru postupaka izdavanja dozvola koje provode različita nadležna tijela te osiguravanju odgovarajuće razmjene relevantnih informacija.
- (14) Kako bi se izbjegla nepoželjna kašnjenja, trebalo bi istodobno provesti postupke za dozvole i prava puta, uključujući duž komunikacijskih ruta (na primjer ceste, željezničke pruge), u skladu s člankom 43. Europskog zakonika elektroničkih komunikacija. Države članice trebale bi istražiti mogućnost dodjele prava puta što je prije moguće i, u svakom slučaju, u okviru krajnjeg roka za dozvole od četiri mjeseca, pri čemu se taj postupak usklađuje s odredbama članka 7. stavka 3. Direktive o smanjenju troškova širokopojasnog pristupa.
- (15) S obzirom na sve veći broj dozvola za postavljanje elektroničkih komunikacijskih mreža, ali i njihov pretežno lokalni značaj, naknade za dozvole za građevinske radove mogu se uvelike razlikovati među državama članicama i u njima. One mogu predstavljati i znatan udio troškova postavljanja, posebno u ruralnim i udaljenim područjima, u kojima su troškovi postavljanja po korisniku najveći. Stoga bi bilo vrlo korisno kad bi države članice razmijenile informacije i dogovorile se o načinima ograničavanja troškova izdavanja dozvola na razini koja ne bi imala destimulirajući učinak na ulaganja, uzimajući u obzir velik broj različitih dozvola koje se često traže.
- (16) Pristup sveobuhvatnim, točnim i ažuriranim informacijama preduvjet je za osiguravanje učinkovite upotrebe postojeće fizičke infrastrukture i odgovarajuće koordinacije građevinskih radova. U tom je pogledu uloga jedinstvene informacijske točke od ključne važnosti. Poboljšanje transparentnosti postojeće infrastrukture i planiranih građevinskih radova ključan je preliminarni korak za osiguravanje pristupa postojećoj infrastrukturi i poboljšanje koordinacije građevinskih radova, što zauzvrat stvara dodatne koristi za okoliš i pojedince. Stoga bi države članice trebalo potaknuti da razmotre unošenje svih informacija o fizičkoj infrastrukturi dostupnih u određenom području iz različitih izvora u jedinstvenu informacijsku točku i da pomognu u pružanju georeferenciranih informacija.
- (17) Države članice trebalo bi potaknuti da istraže načine na koje bi mogle poboljšati transparentnost u pogledu postojeće fizičke infrastrukture povećanjem količine i kvalitete informacija dostupnih putem jedinstvene informacijske točke. To obuhvaća informacije koje se na zahtjev pružaju bilateralno između operatera, u skladu s člankom 4. stavkom 2. i člankom 4. stavkom 4. Direktive o smanjenju troškova širokopojasnog pristupa, ili koje se odnose na fizičku infrastrukturu kojom upravljaju tijela javnog sektora.
- (18) Osim zahtjeva iz Direktive o smanjenju troškova širokopojasnog pristupa o pristupu postojećoj fizičkoj infrastrukturi postavljanje mreža vrlo velikog kapaciteta može se dodatno pojednostavniti tako da se operaterima omogući da dobiju pristup relevantnoj fizičkoj infrastrukturi kojom upravljaju tijela javnog sektora, pod sličnim uvjetima kao što su oni utvrđeni u članku 3. te Direktive. Takva fizička infrastruktura obuhvaćala bi zgrade, posebno krovove, i opremu za uređenje javnih površina, kao što su stupovi za uličnu rasvjetu, prometni znakovi, prometna signalizacija, plakati, autobusne i tramvajske stanice te stanice podzemne željeznice.
- (19) Direktiva o smanjenju troškova širokopojasnog pristupa predviđa mogućnost provedbe postupaka rješavanja sporova u slučaju da pregovori povezani s pristupom infrastrukturama propadnu. Države članice trebale bi pojačati napore da zajedno pronađu najbolje prakse za djelotvorne i učinkovite mehanizme za rješavanje sporova i dobro funkcioniranje tijela za rješavanje sporova diljem Unije. U interesu transparentnosti te bi prakse trebale obuhvaćati pravodobnu objavu odluka tijela za rješavanje sporova.
- (20) Ekološki otisak sektora elektroničkih komunikacija povećava se i vrlo je bitno uzeti u obzir sva moguća sredstva za suzbijanje tog trenda. Poticaji za postavljanje mreža s, na primjer, smanjenim ugljičnim otiskom mogu pridonijeti održivosti sektora i ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi na njih. Države članice pozivaju se da, u bliskoj suradnji s Komisijom, utvrde i promiču takve poticaje koji mogu obuhvaćati brze postupke izdavanja dozvola ili smanjene naknade za dozvole i pristup za mreže koje ispunjavaju određene ekološke kriterije.

- (21) Kako bi se izbjeglo nepotrebno odgađanje postupaka ovlaštenja za korištenje spektra i postavljanje bežičnih komunikacijskih mreža, države članice trebale bi razmijeniti najbolje prakse o tome kako uzeti u obzir rezultate procjene utjecaja na okoliš, ako je to potrebno, a posebno kad tijela pripremaju okvir za buduće odobravanje za provedbu projekata, uz potpuno poštovanje zakonodavstva Unije, posebno Direktive 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾ (Direktiva o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš), Direktive 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾ (Direktiva o procjeni utjecaja na okoliš) i Direktive Vijeća 92/43/EEZ ⁽⁸⁾ (Direktiva o staništima). Procjena utjecaja na okoliš trebala bi se provesti u fazi kad se učinci na okoliš mogu utvrditi i procijeniti.
- (22) U Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija utvrđen je zajednički rok do kraja 2020. kako bi države članice dopustile upotrebu pojasa 3,4 –3,8 GHz i barem 1 GHz „pionirskog” frekvencijskog pojasa 24,25 –27,5 GHz za mrežu 5G. Osim toga, u Odluci (EU) 2017/899 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾ utvrđen je zajednički rok 30. lipnja 2020. kako bi države članice dopustile upotrebu „pionirskog” frekvencijskog pojasa od 700 MHz za mrežu 5G. Države članice trebale bi se pobrinuti da se upravljanjem spektrom promiče visokokvalitetna povezivost za poduzeća i društvo uz prekograničnu dimenziju te digitalizacija industrije, i pritom stvara korist za gospodarstvo i društvo u cjelini, među ostalim u pogledu pristupačnosti, jednakih mogućnosti i uključivosti. Postizanje tog cilja moglo bi se olakšati pravodobnom razmjenom mišljenja i najboljih praksi uoči i u okviru postupka istorazinske ocjene, koji je ustanovljen u Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija.
- (23) Kako bi se od 2020. osiguralo brzo i sigurno postavljanje mreža 5G i primjena inovativnih usluga, u skladu s akcijskim planom za mreže 5G ⁽¹⁰⁾ i uzimajući u obzir paket mjera iz Preporuke Komisije o kibersigurnosti 5G mreža ⁽¹¹⁾, države članice trebale bi izbjegavati ili smanjiti sva kašnjenja pri odobravanju upotrebe „pionirskih” frekvencijskih pojaseva za mrežu 5G zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19.
- (24) Uzimajući u obzir važnost sigurne i otporne 5G infrastrukture za oporavak i gospodarski rast, postupcima ovlaštenja za korištenje spektrom trebalo bi podržavati, ako je prikladno, ulaganje u infrastrukturu smanjenjem financijskog tereta za korisnike radiofrekvencijskog spektra, posebno za operatere, u skladu s pravilima o državnim potporama. To je još važnije u okolnostima krize uzrokovane bolešću COVID-19. U tu svrhu države članice trebalo bi potaknuti da utvrde pravila ovlaštenja za korištenje spektrom čiji je cilj primjena metodologije određivanja cijene spektra usmjerene na ulaganje. Takve prakse mogu obuhvaćati poticaje, ako je prikladno, u cilju pružanja visokokvalitetne bežične pokrivenosti kako bi se osiguralo široko dostupne usluge, uključujući i preko granica.
- (25) Kako bi se izbjegla nestašica spektra koja dovodi do viših ponuda na dražbama za spektar, najbolje prakse mogu obuhvatiti mjere kojima se spektar ne rezervira u „pionirskim” frekvencijskim pojasevima za mrežu 5G u svrhe javne sigurnosti i obrane, koliko je to moguće, ili mjere za rezerviranje radiofrekvencijskog spektra usklađenog na razini EU-a za usluge elektroničke komunikacije za privatne korisnike radiofrekvencijskog spektra, s obzirom na količinu spektra, ali i odabir posebnog frekvencijskog pojasa, samo kad je to opravdano.
- (26) Mreže 5G zahtijevaju znatno gušće postavljanje ćelija u višim frekvencijskim pojasevima u usporedbi s prethodnim generacijama tehnologije. Zajedničko korištenje pasivnom i aktivnom infrastrukturom te zajedničko postavljanje bežične infrastrukture mogu smanjiti troškove takvog postavljanja (uključujući inkrementalne troškove), posebno pri upotrebi frekvencijskih pojaseva 3,4 –3,8 GHz i 24,25 –27,5 GHz, i pritom ga ubrzati, poduprijeti povećanu pokrivenost mrežom i omogućiti djelotvornije i učinkovitije korištenje radiofrekvencijskim spektrom u korist potrošača. Stoga bi ih nadležna tijela trebala smatrati pozitivnima, posebno u područjima ograničenog ekonomskog povrata.

⁽⁶⁾ Direktiva 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2001. o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš (SL L 197, 21.7.2001., str. 30.).

⁽⁷⁾ Direktiva 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (SL L 26, 28.1.2012., str. 1.).

⁽⁸⁾ Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7.).

⁽⁹⁾ Odluka (EU) 2017/899 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o uporabi frekvencijskog pojasa 470 – 790 MHz u Uniji (SL L 138, 25.5.2017., str. 131.).

⁽¹⁰⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „5G za Europu – Akcijski plan”, COM(2016) 588 final.

⁽¹¹⁾ Preporuka Komisije (EU) 2019/534 od 26. ožujka 2019. Kibersigurnost 5G mreža (SL L 88, 29.3.2019., str. 42.).

- (27) Postavljanje gustih bežičnih mreža 5G moglo bi se olakšati i s pomoću fleksibilnih režima izdavanja ovlaštenja kojima se potiču ulaganja u bežične mreže i osigurava učinkovito korištenje spektrom. Visokofrekvencijski pojasevi iznad 24 GHz („frekvencijski pojasevi s milimetarskim valovima”), kao što je frekvencijski pojas 24,25 – 27,5 GHz, pružaju veliku količinu radiofrekvencijskog spektra sa zemljopisno ograničenim značajkama propagacije. Iako bi države članice općenito trebale primjenjivati konkurentne postupke odabira kao što su dražbe kako bi dodijelile prava upotrebe u frekvencijskim pojasevima u kojima postoji nestašica, takvi postupci mogu u određenim slučajevima ograničiti potencijal za ulaganje u guste bežične mreže 5G te fleksibilnost i posljedičnu učinkovitost upotrebe spektra. Izdavanje pojedinačnih ovlaštenja za usklađene frekvencijske pojaseve s milimetarskim valovima za koje se primjenjuje brzi administrativni postupak koji je otvoren, objektivan, proporcionalan, nediskriminirajući i slijedi transparentne kriterije i postupke, može se smatrati najboljom praksom.
- (28) Kako bi se izbjegla različita rješenja pri dodjeli prava korištenja radiofrekvencijskim spektrom radi pružanja prekograničnih bežičnih usluga, države članice trebale bi se bolje koordinirati pri dodjeli radiofrekvencijskog spektra kako bi potaknule bežičnu povezivost kojom će se podržati industrijska transformacija i digitalni suverenitet Unije na temelju fleksibilnosti i višestrukih usluga infrastrukture za mreže 5G. Koordinirana dodjela spektra posebno je važna kako bi se ispunili zahtjevi u pogledu povezivosti novih slučajeva korištenja koji pridonose digitalizaciji poslovanja u cestovnoj i željezničkoj mobilnosti i prometu te industrijskoj proizvodnji. Ti se uvjeti posebno odnose na kvalitetu usluge u smislu kapaciteta, protoka, latencije, pouzdanosti te sigurnosti i otpornosti mreže.
- (29) U tu svrhu države članice trebale bi pridonijeti najboljoj praksi u pogledu najvažnijih inovativnih primjena u industrijskim sektorima s prekograničnom dimenzijom, kao što su cestovni ili željeznički prijevoz (uključujući prekogranične koridore za kooperativnu, povezanu i automatiziranu mobilnost) i pametne tvornice te u bliskoj suradnji s Komisijom i uz potporu Skupine za politiku radiofrekvencijskog spektra o tome postići dogovor. Te bi se prakse mogle osloniti na rezultate pilot-projekata i testova u vertikalnim sektorima koje financira EU, uključujući prekogranične 5G koridore. Takvim bi se praksama trebali utvrditi relevantni zajednički frekvencijski rasponi, režimi izdavanja ovlaštenja i uvjeti za operatere radi pružanja namjenskih (sektorskih) bežičnih usluga. Zajedničkim režimima izdavanja ovlaštenja mogla bi se rješavati pojedinačna ovlaštenja operatera i industrijskih dionika, uključujući zajedničko korištenje spektrom. Zajedničkim uvjetima ovlaštenja mogli bi se rješavati postavljanje, kvaliteta usluge, zajedničko korištenje spektrom, supostojanje bežičnih sustava, nakupljanje spektra, kibersigurnost i dogovoreni sporazumi između mobilnih operatera i industrijskih dionika te mjere za zaštitu osnovnih komunikacija za zračni prijevoz. U tom pogledu Skupina za politiku radiofrekvencijskog spektra trebala bi pomagati Komisiji kako bi se utvrdilo postoji li potreba za izdavanjem mandata Europskoj konferenciji poštanskih i telekomunikacijskih uprava za razvoj usklađenih tehničkih uvjeta za korištenje spektrom.
- (30) Države članice trebale bi koordinirati postupak ovlaštenja za spektar i, posebno, iskoristiti zajednički postupak ovlaštenja u skladu s člankom 37. Europskog zakonika elektroničkih komunikacija pri provođenju skupa najboljih praksi koji su razvile države članice u suradnji s Komisijom. Takav postupak može obuhvaćati dodjelu zajedničkog namjenskog frekvencijskog raspona pod zajedničkim uvjetima ovlaštenja.
- (31) Provedba paketa mjera mogla bi se olakšati jasnim postupkom, odgovarajućim nadzorom, povećanom transparentnošću i dijalogom na nacionalnoj razini i na razni Unije.
- (32) Države članice trebale bi surađivati i osmisliti paket mjera u bliskoj suradnji s Komisijom. Ako je prikladno, trebalo bi blisko uključiti Skupinu za politiku radiofrekvencijskog spektra, Tijelo europskih regulatora za elektroničke komunikacije i nacionalna regulatorna tijela, Mrežu središnjih ureda za širokopojasni pristup, tijela za rješavanje sporova i nadležna tijela zadužena za funkcije jedinstvene informacijske točke.
- (33) Ovom preporukom ne dovodi se u pitanje primjena prava tržišnog natjecanja i pravila o državnim potporama,

DONIJELA JE OVU PREPORUKU:

1. SVRHA I DEFINICIJE

- (1) U ovoj preporuci navedene su smjernice za osmišljavanje najboljih praksi, pod nazivom „paket mjera”, za poticanje povezivosti radi pružanja potpore gospodarskom oporavku od krize uzrokovane bolešću COVID-19, koje su usmjerene na tri područja čiji je konkretni cilj:
 - (a) smanjenje troškova i povećanje brzine kojom se postavljaju elektroničke komunikacijske mreže, posebno mreže vrlo velikog kapaciteta, pojednostavnjenjem postupaka izdavanja dozvola za građevinske radove, poboljšanjem transparentnosti i jačanjem mogućnosti jedinstvenih informacijskih točaka utvrđenih u Direktivi o smanjenju troškova širokopojasnog pristupa, povećanjem prava na pristup postojećoj fizičkoj infrastrukturi kojom upravljaju tijela javnog sektora i utvrđivanjem mjera koje mogu pomoći da se smanji utjecaj elektroničkih komunikacijskih mreža na okoliš;
 - (b) ako je prikladno, pružanje pravodobnog i investicijski prihvatljivog pristupa radiofrekvencijskom spektru za mreže 5G poticajima za korištenje spektrom usmjerenih na ulaganje i pravodobnih postupaka dodjele spektra za „pionirske” pojaseve za mrežu 5G;
 - (c) uspostavljanje snažnijeg postupka koordinacije za dodjelu spektra, čime se olakšava i prekogranično pružanje inovativnih usluga mreža 5G.
- (2) Za potrebe ove preporuke primjenjuju se definicije utvrđene u Direktivi o smanjenju troškova širokopojasnog pristupa i u Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija.

2. POSTUPAK ZA OSMIŠLJAVANJE PAKETA MJERA

- (3) Države članice trebale bi surađivati i u bliskoj suradnji s Komisijom osmisлити paket mjera za područja obuhvaćena odjeljcima 3., 4. i 5. ove preporuke. Ako je prikladno, trebalo bi uključiti:
 - (a) Tijelo europskih regulatora za elektroničke komunikacije kao i nacionalna regulatorna tijela, mrežu uređâ za širokopojasni pristup i nadležna tijela zadužena za funkcije jedinstvene informacijske točke u pogledu područja utvrđenih u odjeljku 3.;
 - (b) Skupinu za politiku radiofrekvencijskog spektra i nadležna nacionalna regulatorna tijela u pogledu područja utvrđenih u odjeljcima 4. i 5.
- (4) Do 20. prosinca 2020. države članice trebale bi utvrditi te međusobno i s Komisijom podijeliti najbolje prakse u skladu s odjeljcima 3. i 4.
- (5) Do 30. ožujka 2021. države članice trebale bi u bliskoj suradnji s Komisijom postići dogovor o paketu mjera.
- (6) Države članice trebale bi hitno primijeniti paket mjera, i to u bliskoj suradnji s drugim državama članicama, Komisijom i drugim relevantnim dionicima.
- (7) Kako bi se osigurala transparentnost i olakšala razmjena dobrih praksi među državama članicama, paket mjera i sve povezane informacije koje su dostavljene moraju se objaviti na web-mjestu Europa i putem jedinstvenih informacijskih točaka.

3. POBOLJŠANA KOORDINACIJA NA RAZINI UNIJE U POGLEDU SMANJENJA TROŠKOVA I POVEĆANJA BRZINE POSTAVLJANJA MREŽA VRLO VELIKOG KAPACITETA

Pojednostavnjenje postupaka izdavanja dozvola

- (8) Države članice trebale bi osmisлити najbolje prakse i postići dogovor o njima kako bi dodatno pojednostavnile postupke izdavanja dozvola izvan područja primjene Direktive o smanjenju troškova širokopojasnog pristupa kao što je definirano u njezinu članku 1. i kako bi omogućile usklađenost s rokom i drugim uvjetima utvrđenima u članku 7. stavku 3. Direktive o smanjenju troškova širokopojasnog pristupa. Države članice posebno bi trebale istražiti:
 - (a) kako olakšati postizanje usklađenosti s krajnjim rokom od četiri mjeseca za izdavanje ili odbijanje dozvola. Kako bi povećale pravnu sigurnost i pridonijele smanjenju administrativnog tereta u nedostatku izričite odluke u okviru četvermesečnog roka, države članice trebale bi razmotriti prešutno odobrenje zahtjeva;

- (b) kako olakšati i pojednostavniti postupke izdavanja dozvola, uključujući uspostavu brzih postupaka izdavanja dozvola i/ili izuzeća u pogledu dozvola ako je prikladno te utvrđivanje vrste postavljanja mreža koje bi mogle imati koristi od njih;
 - (c) kako operaterima omogućiti elektroničko podnošenje prijava putem jedinstvene informacijske točke za sve potrebne dozvole koje su obvezne za građevinske radove radi postavljanja elemenata mreža vrlo velikog kapaciteta;
 - (d) kako uspostaviti jedinstvenu informacijsku točku kao jedinstvenu ulaznu točku za podnošenje prijava za takve građevinske radove. U tu bi se svrhu od jedinstvene informacijske točke mogla zahtijevati aktivna uloga u koordiniranju i nadzoru postupaka izdavanja dozvola na svim administrativnim razinama. Od nje bi se moglo tražiti i omogućavanje razmjene informacija o napretku tih postupaka između podnositelja zahtjeva i nadležnih tijela, uključujući priopćavanje odluke koju su nadležna tijela izdala podnositelju zahtjeva.
- (9) Države članice trebale bi razmotriti i najbolje prakse za olakšavanje dodjele prava puta iz članka 43. Europskog zakonika elektroničkih komunikacija ako su ta prava potrebna za postavljanje elemenata mreža vrlo velikog kapaciteta. Ako su za postavljanje takvih mrežnih elemenata potrebne dozvole za građevinske radove i prava puta, tim najboljim praksama trebalo bi osigurati da nadležna tijela dodijele ili odbiju potrebne dozvole u roku od najviše četiri mjeseca.
- (10) Države članice trebale bi razmijeniti informacije i dogovoriti se o najboljim praksama kako bi osigurale da naknade naplaćene za izdavanje dozvola za građevinske radove potrebne za postavljanje mreža vrlo velikog kapaciteta budu objektivno opravdane, transparentne, nediskriminirajuće i proporcionalne svojoj svrsi te da pokrivaju samo administrativne troškove nastale zbog izdavanja takvih dozvola.

Poboljšanje transparentnosti s pomoću jedinstvene informacijske točke

- (11) Države članice trebale bi osmisliti odgovarajuće najbolje prakse radi poboljšanja transparentnosti u pogledu fizičke infrastrukture kako bi operateri mogli lakše pristupiti svim relevantnim informacijama o infrastrukturi dostupnoj u određenom području. U tu svrhu države članice trebale bi razmotriti jačanje uloge jedinstvene informacijske točke i proširivanje njezinih funkcija kako bi, na primjer, obuhvaćala georeferencirane informacije (karte i digitalni modeli) te integriranje informacija iz različitih izvora (konkretno informacije koje su pružila nadležna nacionalna tijela na bilo kojoj razini, tijela javnog sektora i mrežni operateri).
- (12) Države članice potiču se da razviju najbolje prakse kako bi osigurale da informacije navedene u članku 4. stavku 1. Direktive, ako ih posjeduju tijela javnog sektora, budu dostupne putem jedinstvene informacijske točke u elektroničkom obliku. Osim toga, države članice trebale bi razmotriti mogućnost da putem jedinstvene informacijske točke na raspolaganje stave informacije o fizičkoj infrastrukturi izvan minimuma utvrđenog u toj Direktivi, kao što su georeferencirana lokacija infrastrukture, njezin digitalni model, vrsta i trenutačna primjena ili njezin ukupni i rezervni kapacitet.
- (13) Kako bi dodatno poboljšale količinu i vrstu informacija dostupnih putem jedinstvene informacijske točke, države članice trebale bi razmotriti mogućnost da od mrežnih operatera zahtijevaju da putem jedinstvene informacijske točke i u elektroničkom obliku na raspolaganje stave informacije o vlastitoj postojećoj fizičkoj infrastrukturi koje su stavili na raspolaganje drugim operaterima na poseban zahtjev.

Proširenje prava na pristup postojećoj fizičkoj infrastrukturi

- (14) Kako bi povećale broj i vrste objekata dostupnih operaterima za postavljanje elemenata mreža vrlo velikog kapaciteta, države članice trebale bi osmisliti najbolje prakse kako bi se operaterima omogućilo dobivanje pristupa fizičkoj infrastrukturi (uključujući zgrade i opremu za uređenje javnih površina) koja ima mogućnost pružanja usluge udomljavanja elemenata mreža vrlo velikog kapaciteta kojima upravljaju javna tijela, pod sličnim uvjetima kao što su oni utvrđeni u članku 3. Direktive o smanjenju troškova širokopojasnog pristupa.

Mehanizam za rješavanje sporova

- (15) Države članice trebale bi osmisliti najbolje prakse radi poboljšanja djelotvornosti i učinkovitosti mehanizma za rješavanje sporova u pogledu sporova povezanih s pristupom fizičkoj infrastrukturi i funkcioniranju tijela za rješavanje sporova, u pogledu rješavanja povezanih problema u okviru najkraćeg mogućeg vremenskog okvira i pružanja smjernica strankama u pogledu odgovarajućih uvjeta i naknada, uključujući i pravodobnom objavom svojih odluka.

Smanjenje ekološkog otiska mreža

- (16) Države članice potiču se da osmisle najbolje prakse kako bi poticale postavljanje elektroničkih komunikacijskih mreža sa smanjenim ekološkim otiskom, posebno u pogledu upotrebe energije i povezanih emisija stakleničkih plinova, uključujući:
- (a) kriterije za procjenu okolišne održivosti budućih mreža;
 - (b) poticaje koji se daju operaterima za postavljanje okolišno održivih mreža.

Procjena utjecaja na okoliš

- (17) Ako se zakonodavstvom Unije, posebno Direktivom 2001/42/EZ (Direktiva o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš), Direktivom 2011/92/EU (Direktiva o procjeni utjecaja na okoliš) i Direktivom 92/43/EEZ (Direktiva o staništima), zahtijeva procjena utjecaja na okoliš, a posebno ako tijela pripremaju okvir za buduće odobravanje za provedbu projekata, države članice trebale bi razmjenjivati najbolje prakse o tome kako provesti i uzeti u obzir rezultate procjene utjecaja na okoliš, u fazi kad se učinci na okoliš mogu utvrditi i procijeniti, na primjer kad operateri predstavljaju opće planove za projekte koji uključuju konkretnu instalaciju ili postavljanje mreža.

4. DJELOVANJE NA NACIONALNOJ RAZINI KAKO BI SE OSIGURAO PRAVODOBAN I INVESTICIJSKI POTICAJAN PRISTUP RADIOFREKVENCIJSKOM SPEKTRU ZA MREŽE 5G

Raspored postupaka ovlaštenja za spektar

- (18) Ne dovodeći u pitanje bilo kakvu procjenu više sile u okviru prava Unije, države članice trebale bi osigurati da se svako odgađanje postupaka za dodjelu prava korištenja radiofrekvencijskim spektrom zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19 svede na minimum i da traje samo onoliko koliko je potrebno da se spriječi ili suzbije širenje bolesti COVID-19. U skladu s time države članice trebale bi ažurirati sve relevantne nacionalne planove o spektrom.
- (19) Države članice trebale bi zatražiti od foruma za istorazinsku ocjenu da u skladu s člankom 35. Europskog zakonika elektroničkih komunikacija unaprijed preispita nacrt mjera za dodjelu prava korištenja spektrom u okviru frekvencijskih pojaseva 700 MHz, 3,4 – 3,8 GHz i 24,25 – 27,5 GHz radi razmjene najboljih praksi.

Poticaji za ulaganje

- (20) Kako bi se dobio pregled mjera kojima se korisnici radiofrekvencijskog spektra potiču na znatna ulaganja u postavljanje mreža 5G, države članice trebale bi obavijestiti Komisiju, a posebno putem Skupine za politiku radiofrekvencijskog spektra, o konkretnim mjerama koje smatraju najboljim praksama, uključujući one koje su provedene ili se njihova provedba planira na nacionalnoj razini, u vezi s izdavanjem ovlaštenja za radiofrekvencijski spektar u frekvencijskim pojasevima 700 MHz, 3,4 – 3,8 GHz i 24,25 – 27,5 GHz.

Konkretno, države članice trebale bi prijaviti sve relevantne mjere čiji su ciljevi:

- (a) promicanje odgovarajućih rezerviranih cijena koje odražavaju minimalne razine naknada za prava korištenja radiofrekvencijskim spektrom;
- (b) izbjegavanje nestašice spektra osiguravanjem dodjele cjelokupnog opsega radiofrekvencijskog spektra usklađenog na razini Unije;
- (c) pružanje mogućnosti da se naknade za prava korištenja radiofrekvencijskim spektrom na nediskriminirajući način plaćaju u obrocima u razdoblju trajanja tih prava;
- (d) primjena režima izdavanja pojedinačnih ovlaštenja za frekvencijski pojas 24,25 – 27,5 GHz kojim se promiče njegova pravodobna upotreba, a posebno režima koji se temelji na brzim administrativnim postupcima u slučaju zemljopisno ograničenih prava korištenja;
- (e) kombiniranje financijskih poticaja s obvezama ili formalnim obvezama ubrzavanja ili proširivanja visokokvalitetne bežične pokrivenosti;
- (f) podložno pravu tržišnog natjecanja, pružanje mogućnosti za dijeljenje pasivne i aktivne infrastrukture te zajedničko postavljanje infrastrukture koja se oslanja na korištenje radiofrekvencijskim spektrom.

5. POBOLJŠANA KOORDINACIJA NA RAZINI UNIJE U POGLEDU DODJELE SPEKTRA ZA PREKOGRANIČNU UPOTREBU

- (21) Kako bi promicale koherentnu praksu dodjele prava korištenja radiofrekvencijskim spektrom operaterima radi postavljanja bežične infrastrukture sljedeće generacije (uključujući tehnologiju 5G) za prekograničnu industrijsku primjenu, države članice trebale bi osmisliti najbolje prakse i dogovoriti se o njima u okviru paketa mjera, među ostalim u pogledu:
- (a) utvrđivanja slučajeva korištenja s prekograničnom dimenzijom, posebno za cestovni prijevoz, željeznički prijevoz i industrijsku proizvodnju, u skladu s prioritetima Unije ⁽¹²⁾ o postavljanju tehnologija 5G;
 - (b) za svaki utvrđeni slučaj, utvrđivanja zajedničkog namjenskog frekvencijskog raspona povezanog s odgovarajućim zajedničkim režimom izdavanja ovlaštenja i uvjetima takvih ovlaštenja potrebnima za osiguravanje kontinuiteta prekogranične usluge, uključujući, ali ne ograničavajući se na kvalitetu usluge i sigurnost mreže.
- (22) Države članice pozivaju se da se koriste najboljim praksama iz paketa mjera na koji se upućuje u točki 21. u odnosu na relevantne korisnike na njihovu teritoriju, posebno radi zajedničke uspostave zajedničkih aspekata i provedbe zajedničkog postupka izdavanja ovlaštenja u skladu s člankom 37. Europskog zakonika elektroničkih komunikacija do 30. ožujka 2022.

6. IZVJEŠTAVANJE

- (23) Do 30. travnja 2021. svaka država članica trebala bi Komisiji dostaviti plan za provedbu paketa mjera.
- (24) Do 30. travnja 2022. svaka država članica trebala bi izvijestiti o provedbi paketa mjera.

Sastavljeno u Bruxellesu 18. rujna 2020.

Za Komisiju
Thierry BRETON
Član Komisije

⁽¹²⁾ Vidjeti posebno Komunikacije Komisije COM(2016) 587 i COM(2020) 67.